

Скупий філософ

Олег Паламарчук

Не в царські палати, а в убогі хати на свою рідну Україну повернувся з іноземних університетів Григорій Сковорода. Кілька книг, окраєць хліба у торбині — всі пожитки мандрівного філософа. Переночує у добрих людей — і далі у дорогу вирушає освячувати темний народ глаголом правди.

— Чи не жалкуєш ти, Григорію, що стратив батьківські гроші і залишився голий-босий? — спитав його господар хати запорожець Барилюк.

— Не хлібом єдиним ситі ми, — відповів мандрівний філософ. — Неспокійна душа наша, ніщо не вгамує її цікавість. Знань вона прагне. У кишені я жебрак, але в душі — чи не найбагатший на Україні!

— Кому потрібне таке багатство? Чи їстимеш із нього хліб? — доброзичливо, проте здивовано дивився на Григорія Сковороду селянин.

— Україні потрібне. Багато чого забрали у нас злі вороги. А те, що в голові... О, ні! Цей скарб не доступний жодній злодійській руці. А з кожним зустрічним добродієм я готовий поділитися.

— Може, і так, — погодився Барилюк. — Тільки поберіг би ти себе, ні вдень, ні вночі спокою не маєш.

Григорій Сковорода замислився, перебираючи в пам'яті сторінки своїх рукописів.

— Хоч духовно і багатий я чоловік, але в одному Бог мене обділив — у часі. Короткий вік людський. Отож доведеться скупитися на години та й менше спати...